

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.

Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi elő-

járóságoknak egész évre 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata 20 fillér.

Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Öntözetlen virág,

elhanyagolt hamupüspöke a vidéki életben rendszerint a művészet s vagy a vidéknek nincs elég ereje ahhoz, hogy magához emelje azt, a nemesített, hatalmas formájában, vagy annak nincs elég mozgékony-sága hozzá, hogy beleturakodjon — csak példaképen mondjuk — a kanyargó Rima széles völgyébe is.

Pedig a művészet szeretete, alkotó vágya és rajongása ott él kicsi csirájában mindenütt, ahová a kultúra zakatolása elhallatszik s együtt jár azzal a hatalmas széllel, amely művelődést, haladást és világosságot visz a világba.

Nem mondunk újságot, mikor azt állítjuk, hogy Gömörben nem tudott elég erős talajra találni a művészet ereje, hogy a valaha remekeket produkáló népművészetünk elsatnyult, hogy egy nagy emberbarát és szépségimádó gyönyörű gyűjteményén s a régi falakon függő régi mesterműveken kívül kevés nálunk a jó és értékes kép, hogy egy gömőri városban oly fejletlen volt a művészi izlés, hogy az Atilla halálát ábrázoló hatalmas művészi alkotást durva deszkákkal falaztatták be, nehogy a városháza nagytermében sirva fakadjon a vidéki erkölcs egy hiányosan öltözött szépség láttára.

S aki csak egyszer belenézett a gömőri színészet elhanyagolt és dudvás berkeibe, az megalkotja magának azt a nivót, amelyen állunk s amely kielégíti minden igényünket.

Ezeket az igazságokat nem szemrehányásképpen találjuk fel, de alkalmat látunk ezeknek megvilágítására most, a mikor hozzáértő kezek és megértő szívek becézni kezdik és öltöztetni próbálják azt a kis vadoncot, amelyet kulturának neveznek.

A szervezés alatt álló Tompa-Kultúr-társaságra célozunk s örömmel látjuk, hogy az elkészített alapszabálytervezet az általános művelődés s a magyar művelődés utai mellé mint egyik fővonalat állította oda a művészetnek s a művészet szeretetének ápolását, nemesítését és a gömőri röghöz való odakötését.

És úgy érezzük, hogy a Tompa-Kultúr-társaság nagyszabású programjában a művészet meghonosítása a legszebb, a legnemesebb és a legszükségesebb feladatok egyikének tekinthető.

Hirek a gömőri közéletmezés világából.

A közéletmezés nehéz kérdésének hírei ma olyannyira közérdeklődést keltenek s minden-kire nézve oly nagy fontossággal bírnak, hogy azokat e helyen csoportosítjuk össze:

*

(*Jön a requirálás!*) Ismeretes, hogy a requirálás ügyében intézkedő kormányrendelet a törvényhatóságok első tisztviselőit bizta meg azzal, hogy a requirálást kimondják s a készletek igénybevétele és lefoglalása ügyében intézkedjenek. Megírtuk azt is, hogy Gömörben az alispánnak ezen intézkedése szeptember hóban nem következik be s hogy az csakis a cséplési munkálatoknak az egész vármegye területén való elvégzése után lesz foganatosítva. Most egy értesülünk, hogy ez az időpont közel van s a requirálást az alispán a közel jövőben, valószínűleg október hó első harmadában elrendeli. Az előkészítő munkálatok már ugy az alispán hivatalában, mint a többi közigazgatási hivataloknál megkezdődtek és serényen folynak.

*

(*A megye lisztellátása.*) A vármegye lisztellátása az elmúlt napokban lényegesen fontos időponthoz érkezett, most nyer ugyanis megállapítást, hogy hány egyén látta el önmagát liszttel és hányan szorultak a hatóság gondoskodására. Számszerű adatok még nem állanak rendelkezésünkre, de illetékes helyen arról kaptunk felvilágosítást, hogy a jelen helyzet a tavalyinál jóval kedvezőbbnek mondható, vagyis, hogy többen vannak, akik a vásárlási igazolványok alapján beszerzék szükségletüket, mint olyanok, kik a lisztjegyekre lesznek utalva.

*

(*Burgonya rendelés.*) A vármegye alispánja idejekorán tájékoztatta magát egyrészt arról, hogy Gömörben sok helyen igen silány volt a burgonyatermés, másrészt pedig azt illetőleg, hogy sokan a maximális árért nem hajlandók piacra vinni burgonyatermésüket. Ezért elrendelte a városok és községek burgonyaszükségletének összeírását s ennek eredményeképpen 59 waggon burgonyát rendelt meg a vármegye lakosai részére. Két járása van a megyének: a tornaljai és feledi, ahol nincs szükség a hatósági burgonyára, mert annyi termett, hogy a lakosság szükségletét a helyi piacról ki tudja elégíteni. A legtöbb burgonyát rendelte a rimaszombati polgármester s a jolsvai és rozsnyói főszolgabíró, akik 8—8 waggont, a rozsnyói polgármester s a nándorvölgyi főszolgabíró 6—6 waggon burgonyát kértek. Legkevesebb kell Nagyrőcze városának: 2 és fél waggon.

*

(*A rimaszombati tisztviselők beszerzési csoportja.*) A rimaszombati állami, megyei, városi és magántisztviselők fejei értekezletre jöttek össze szeptember hó 23 án d. u. 4 órakor a vármegyháza kistermében, amelyen dr. Fornet Gyula vm. főjegyző elnökölt s amelyen elhatározták, hogy a napról-napra nehezebb megélhetési és beszerzési körülményekre való tekintettel,

beszerzési csoportot létesítenek, mely hivatva lesz főleg az elsőrendű élelmiszereket megfelelő mennyiségben biztosítani a tisztviselői kar számára és beszerezni.

Az értekezlet a csoport elnökévé Madarász Pál pénzügyi tanácsost választotta meg, ügyvezető igazgatója dr. Söldos Béla lett. Választottak még egy 5 tagból álló igazgatóságot is, mely a csoport vezetését fogja eszközölni. — Ennek tagjai: Fényes Sándor, Sichert Károly, Kertész Lajos, Smál Gyula és Jurecska János.

A beszerzési csoportnak — mint értesülünk, sikerült a tisztviselők részére 6 waggon burgonyát beszerezni s ezt a maximális áron s a fuvar költségeikért házhoz szállítva adja.

*

(*Zsirtalan nap Rimaszombatban.*) Az első zsirtalan nap Rimaszombatban is lezajlott s közelebről csakis azokat érdekelte, akik a vendéglői étkezés sorsára vannak utalva.

Érdeklődtünk utánna s meggyőződünk arról, hogy vendéglőseinket nem hozta zavarba az új rend s mindenütt változatos étlap várta a vendégeket.

Általános szempontból az új rendben Rimaszombatot legfőképpen az érdekli, hogy az egyik hustalan nap keddről szerdára helyeztetett át, tehát oly napra, mikor Rimaszombatban heti vásár van s mikor a piacon felállított sátrakban lehetett a sertéshúst vásárolni.

Most erről az alkalomról is lemondhat Rimaszombat város közönsége.

*

(*Maximálják Gömörben a konyhasót.*) A belügymin. azon körülményre való tekintettel, hogy az utóbbi időben országszerte elterjedt az a hír, hogy a sónak ára emeltetni fog, az üzleti spekulációk meggátlása végett, annak kijelentése mellett, hogy ez a hír minden komoly alapot nélkülöz, felhívta a vármegye alispánját, hogy a konyhasóért a szabad kereskedelemben követelhető legmagasabb árakat állapítsa meg s azok betartását a legéberebben ellenőriztesse s azok ellen, akik a megállapított áraknál akár kifejezetten, akár burkoltan többet követelnek vagy pedig sókészleteiket elrejtik vagy a sóvevőket más cikkek vásárlására kényszerítik, szigorú megtorlást alkalmazzanak.

Az alispán a rendelet végrehajtása iránti intézkedéseket sürgősen megteszi s a maximális árak megállapítása most van folyamatban. Hír szerint egyes fogyasztási körzetek szerint lesznek az árak megállapítva külön a darab sóra, külön a durván és külön a finomra őrölt sóra.

A maximális árak a nagybani kereskedésben a darab sóra nézve 24 kor. 75 fillér — 26 kor. 90 fillér között mozognak, a finoman őrölt só árai: 26 kor. 65 fillér — 28 kor. 80 fillér között lesznek megállapítva. A kicsinybeni árusításnál 12—15% os felár számítható a szállítási költségeken kívül.

Az alispán részletes rendelkezése a mai napon lát napvilágot.

A vármegye őszi közgyűlése. A törvényhatósági bizottság ez idei rendes őszi közgyűlését ez év október hó 30-án fogja megtartani. A közgyűlés legfontosabb tárgyait képezi az 1917. évi háztartási költségvetés tárgyalása, a gyámoltak és gondnokoltak készpénzbeli vagyonának pénzügyi elhelyezése iránti intézkedés, a vármegyei szabadrendelkezési pénztár 1917. évi kiadásainak fedezésének biztosítása céljából szükséges vármegyei pótdó kulesának megállapítása. Ezekon kívül sok közérdekű ügy szerepel a tárgysorozaton, melyet annak idején részletesen fogunk ismertetni. — A közgyűlést megelőzőleg az állandó választmány a háztartási költségvetés s a pótdó megállapítás tárgyalása végett október hó 9-én d. e. 1/2 12 órakor, a többi tárgyak előkészítése végett október hó 24-én d. e. 10 órakor tart ülést a megyeháza kistermében. — Az összehívó alispáni hirdetmény a hivatalos lap legközelebbi számában jelenik meg.

Világháború.

A mult hét óta egyes helyeken esendesebb tempóban folyik a világháború, annyiban, hogy szenzációsabb, nagyobb kihatású események nem történtek, de azért nem mondhatnók, hogy a vérontás, a harc itt vagy amott megszűnt volna.

A hozzánk legközelebb eső és minket leginkább érdeklő erdélyi harctéren a románok előnyomulása megállott, sőt egyes helyeken sikerrel visszazsorították. Különösen szép sikerrel biztattak a Petrozsény táján lefolyt győztes harcok, a melyek során már a Szurdok szoroson és a Vulkán hágón is kiszorították az ellenséget az országból és napokig tartották a visszafoglalt szorosokat az ellentámadások dacára.

De azután végre is kifogott rajtunk az ellenség. Nagy tömegekkel megszállotta azokat a hegyeket, amelyek a szorosok oldalán merednek és így a szorosokban lévő csapatainknak oldalába került s azok kénytelenek voltak visszavonulni, ha a körülzárást elakarták kerülni. Ebből látjuk, hogy az ellenség még mindig erős és nem olyan könnyű dolog őket a szabadon maradt félkezünk pár ujjával leverni. De azért még nincs veszve az egész megnyert dolog. Petrozsény mellett a hegyeken újra harcba bocsátkoztak velük és igyekeznek visszazsorítani őket Romániába.

Más helyeken Nagyszeben táján kezdünk ellentük támadásba és a támadások pár nap óta szépen haladnak előre. Nagyszeben központjában a mi honvédeink vannak, külvárosában már román előcsapat tanyáz, a várostól keletre folynak a mi sikeres hadműveleteink.

Szintén harcok folynak Erdély keleti oldalán is. Ott azonban inkább az ellenség támad és mi védekezünk.

A német-bolgár-török seregek dobrudzsai offenzívája újabbán nem folyik olyan gyors tempóban, mint azelőtt. De azért sikeres és győztes harcokat vívtak szö-

vetségeink a keleti oldalon, kivált Topraisar közelében, ahol az ellenséget alaposan megkergették védelmi vonalaiba.

Hogy itt mi történik? az a jövő titka. Ott folytatják-e tovább az offenzívát vagy más alkalmasabb helyen? ezekre a kérdésekre ez idő szerint nem válaszolhatunk. A csend rendesen készülődést szokott jelenteni.

A német-bolgár seregek görög-macedóniai harcvonalán is kemény harcok folynak. Támadó fél az entente volna, vagyis az angol-francia-szerb-olasz egyesült csapatok és egy kis tért nyertek is az albániai oldal felől heves támadásaikkal, amelyeknek az volt a céljuk, hogy a hazátlan szerbeket Monasztir városba bejuttassák, de sok áldozat árán meggyőződhetek róla, hogy a Preszpa tó mellett, a Moglenán és a Kajmacesalán hegyeken a bolgárok állásai igen erősek. Kajmacesalánál a bolgárok ellentámadással rácsaptak a támadó szerb hadosztályra, azt megverték és üldözték. Ugyancsak bolgár előnyomulás történt Dovatépénél, ahol az olaszokat verték meg és egy vasutvonalat elfoglaltak Görög-Macedónia területén.

Görögországban nagy a felfordulás és a szakadás. Forradalmat szítanak a krétaiak és a macedóniaiak, de Ó Görögország népe és a katonák többsége hű a királyhoz, aki nem akar ellenünk háborút viselni.

Az orosz fronton még mindig tartanak a heves támadások egyes helyeken, így különösen Galiciában és Bukovina határhegyein, a máramarosi határ mellett. Így Biszterciora vidékén, Kirlibabától északra és a Ludova vidékén visszaverték az ellenség előretöréseit.

Volhyniában is kemény harcok folytak. Marwitz tábornok seregei Koritnyacánál visszafoglalták állásaikat s az ellenséget tovább üzték. Mint jelentik, az egyik szibériai hadtest csaknem egészen megsemmisült a harcokban.

Legújabbán, mintha csöndesednének az orosz front eseményei és mintha véget akarnának érni a szüntelen dúló heves orosz támadások. Mintha az ellenség beletáradt volna a folytonos, veszteségteljes támadásokba és pihenésre vágnék, úgy kezd festeni a dolog.

Igen erős és véres harcok dülnek nyugaton az angol-francia fronton, ahol az ellenség mindenáron valami eredményt akar elérni a sokfelé elfoglalt németek ellen. A héten el is foglaltak vagy négy falut iszonyú áldozatok árán, de a német front nincs áttörve, hanem hátrább erős védelmi vonalat építettek maguknak. Az angol-francia támadás a Somme folyó mellett 3 hónap alatt elfoglalt mintegy 300 négyszög kilométer teljesen elpusztított területet, vagyis annak a területnek, amit a németek hódítottak, még a század részét sem foglalta vissza, hanem csak a századrésznek talán egyharmadrészét s

ezért a kis területért majdnem egy millió embert áldoztak föl. Ha ilyen arányban haladnak tovább is: nem marad emberük, mire elérnék a német határt. Az ilyen védő háború Németországnak ér annyit, mintha Franciaországnak felét elfoglalná.

A Zeppelinek sűrűn látogatnak Londonba és más angol gyárvárosokra és katonai telepek fölé és ott sok bombát dobhatnak le és sok kárt tesznek angol földön.

A török harcterekről nagyon kevés hír érkezett legújabbán.

Legérdekesebb az a békés hír, hogy a Bremen, a második német kereskedelmi tengeralattjáró, Amerikába érkezett.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete szept. hó 27-én dr. Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a polgármester első sorban köszönetet mondott a képviselőtestületnek azon szives készségeért, mellyel a fokozott munkásság következtében megrendült egészsége helyreállítására szabadságidőt engedélyezve, lehetővé tette, hogy ujult erővel hozzáláthat a város ügyeinek vezetéséhez.

A közgyűlésen a tisztviselőkön kívül jelen voltak: *Bornemisza László, Benyo Béla, dr. Bleyer Leo, Braun Zsigmond, Gyürky Pál, dr. Kármán Aladár, Medveczky Sándor, id. Rábely Miklós, új. Rábely Miklós, Rónay Gyula, Stolcz Zsigmond, Széman Endre, Szabó József mész., Törköly József, Varga István, dr. Veress Samu, Zachar Gusztáv.*

Első tárgy dr. Löcherer Tamás közkórházi igazgató-őorvos emlékének megörökítése volt. Köztudomású, hogy az elhunyt megyeszerte köztisztviselőknek örvendett egyéniség munkásságának legtágabb tere e város falai között volt; ezért a tanács elismeréssel méltatja az elhunyt eredményekben gazdag emberbaráti és kulturális működését, melyekkel szerzett érdemeire hálával tekint vissza e város közönsége, a vármegye közönsége által a Fehér-Kereszt Egyletnél létesítendő alapítvány céljaira megindított gyűjtéshez olyképen járul hozzá, hogy a gyűjtést a tanács saját hatáskörében elrendeli, a gyűjtés eredményeként befolyó összeget a város kiegészíti s mint a város közönségének önálló külön adományát csatolja a megyei gyűjtés útján létesítendő alapítványhoz. Ez volt a közgyűlés egyhangú határozata a *Bornemisza László és Széman Endre* pártoló felszólalása után.

A Rimaszombat—poltári helyiérdekű vasut részvénytársasággal a város a két utolsó évben okozott jelentékeny árvízkarok megtérítése ügyében egyezséget kötött. A szakértők az előzetes bírói szemlén megállapították az eddigi kárt s a polgármester — tekintettel arra, hogy a vasutvonal építése a vállalkozó cégnek jelentős károsodásával járt — a város nevében a legmesszebbmenő méltányosságot tanúsította s az egyezség 3160 korona összegben állapított meg, melyet a cég ki is fizetett. A képviselőtestület egyhangulag helyeselve a polgármester ez ügyben tanúsított méltányos eljárását az eddigi károkra nézve megkötött egyezséghez hozzájárult s tudomásul vette, hogy a jövőben okozható károk elhárítása érdekében az intézkedések folyamatba tétettek.

A katonai sirok fentartásának örök időkre biztosítása érdekében a kassai katonai parancsnokság s az itteni 80-ik gyalogezred parancsnoksága megkereste a várost oly értelemben, hogy a mostani katonai temető engedessék át örök időkre e célra s erről a város megfelelő

**2 drb egyesített lóherafejtő és cséplőgép
azonnal szállítható Hercz Jenő gépgyára Miskolcz.**

nyilatkozatot állítson ki. — A tanács javasolja a temető most katonai sírokra használatba levő része ezután is tentartassék, azonban most csak elvi kijelentést tehet a város, mert az átengedésre vonatkozólag csak a terület megfelelő kijelölése és az ide vonatkozó törvény és miniszteri rendeletek összhangba hozatala mellett a háboru után lehet csak végérvényesen határozni.

Az iparos-tanonciskola 1915—16. évi zárszámadata tudomásul vétetett, elfogadtatott s a vármegye törvényhatósági bizottságához felterjesztetik.

A városi villamos-telep 1915. évi zárszámadata, mérlege és jelentése tárgyalatott ezután. Tóth Béla igazgató, városi mérnök és a felügy. bizottság jelentése felolvastatott. — Előbbiből kidomborodnak a háboruval kapcsolatos beszerzési és világítási nehézségek, miután csak 4—4 $\frac{1}{2}$ szerez áron lehetett nagy fáradsággal és utánjárással beszerezni az anyagokat. 535 kor. 99 fillér volt a tiszta nyereség s a javaslat az, hogy ez a rendelkezési alaphoz csatolassék s a múlt évi 6626 korona maradvánnyal együtt kezeltessek. A szabályrendelet szerint 1 százalék épületpótlás és 3 százalék értékesítés, tehát 8730 korona volna az alaphoz csatolandó, de miután csak 535 kor. 99 fillér a maradvány, a tétel az értékesítés tételben fog szerepelni s a tétel tovább dotáltatik, míg a fenti összeg fedezve lesz teljesen. Gyürky Pál és Széman Endre felszólalása után a jelentés, mérleg és zárszámadás tudomásul vétetett és jóváhagyatott.

A városi tisztviselők részére az állami és megyei tisztviselők részére engedélyezett beszerzési előleg, mely végösszegében 9074 koronát tesz ki, megszavaztatott s Nádassy Sarolta óvónő részére szintén megszavaztatott az öt megillető háborus segély.

Néh. Lusztig Lajos illetőségét a város nem ismerte el.

A három gyermekes, felüli családos városi tisztviselőknél — kik hárman vannak — 1916. január 1-től az eddigi családi pótlékon kívül 200 koronás családi pótlék szavaztatott meg a háboru tartamára s e célra a költségvetésbe 1000 koronás tétel illesztetik be.

A községi választók 1916. évi névjegyzékét — miután a folyó év végén több képviselő mandátuma lejár — össze kell állítani.

A bizottságba: id. Rábely Miklós, Törköly József és Braun Zsigmond választottak be. Az igazoló választmányba Széman Endre és Gyürky Pál küldettek ki. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Lesz-e villany?

A polgármester megnyugtató nyilatkozata.

Rimaszombat köztudatába — az utóbbi napokban — a rémhíreket szívesen fujdogáló szellő belevitt egy új aggodalmat s az emberek gondterhesen kérdezték egymástól: Hallotta... a román háborut mi is megérezzük, nem lesz olaj, nem lesz villany... s rögtön utánna megindult a hajsza a petroleum, gyertya s egyéb világító eszközök után, hogy a téli sötét estén ne legyünk sötétségre kárhoztatva.

Természetes következménye volt ezen hír terjedésének az, hogy az amugy is kevés petroleum elfogyott s azok, akik igazán reá voltak szorulva, nem tudtak világító olajhoz jutni.

Ezen utóbbi ténynek tudomásunk szerint az is nagyrészt az oka, hogy egyes kereskedők eldugták a petróleumkészleteiket s ezeknél a rendőség kezének kellett rendet teremteni.

Az egyre terjedő s a villanyvilágításunk alkonyát duruzsoló hír alapjának megvilágítása érdekében, mint legilletékesebb faktorhoz: dr. Kovács László polgármesterhez fordultunk, aki a legteljesebben megnyugtatót arra vonatkozólag, hogy azon esetben, ha a megrendelt, kiutalt és már utnak indított nyer-olaj mennyiség, amely most a vasuti szállítás korlátozása miatt hever valamely állomáson, a város megkapja,

a jövő év január végéig el van látva a villanygyár olajjal

és semmitéle meglepetésektől nem kell tartanunk.

Addig bőven van idő gondoskodni arról, hogy az ezen időpontot követőleg sem álljon be zavar a gyár üzemében s ezzel a város köz-

és magánvilágításában s a város vezetősége minden erejével azon lesz, hogy a továbbra szükséges olajmennyiségeket megszerezze.

Ez — hihetőleg — annál könnyebb lesz, mert a legutóbbi napokban megjelent egy kormányrendelet, mely az olajat zár alá helyezte s ezzel a spekuláció karmai közül kiszabadította s így a kiutalás iránti előterjesztés a miniszterhez kerülvén, az a rendelkezésére álló olajmennyiségből fog tudni megfelelő quantumot Rimaszombat részére garantálni.

Örömmel közöljük ezt a hírt s reméljük, hogy a petróleumhárcsolókat sikerül némileg megnyugtattunk s az aggodalmaskodók sötétlen ránczos arcját felderítetünk.

Az új postatarifa életbeléptetése.

A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara különösen figyelmezteti az érdekelt közönséget, hogy folyó évi október elsejével új postadijszabás lép életbe, mely az eddigi díjtételeket felemeli és több irányban új kezelési szabályzatot állapít meg. Hogy az amugy is nehézé vált postaszolgálat megkönnyítése előmozdittassék és a kereskedő és iparos közönség a portóhiány miatt kellemetlenségeknek ne legyen kitéve, kell hogy az új rendelet kihirdetése és életbeléptetése között adott rövid idő dacára, az október elsején életbelépő új helyzetre eleve is elkészüljön. Az új díjtételek következők: Közönséges levelekre és zárt levelezőlapokra 20 gr. sulyig (eddig 10 f.) ezentul 15 f., helybe szóló levelekre (eddig 6 f.) ezentul 10 f. levéljegy ragszandó. Ausztriába, Boszniába és a Német birodalomba szóló közönséges levelekre (20 gr. sulyig) szintén 15 fillér (eddig 10 f.). Közönséges levelezőlapokra 10 fillér. A posta azonban kiad 8 filléres levelezőlapokat, amire Kamaránk különösen is figyelmezteti a közönséget. Válaszos levelezőlap 20 fillér, a posta által kiadottaké csak 16 fillér.

Nyomatványok. A nyomtatványok új rendjére a kereskedő és iparos közönség figyelmét különösen felhívjuk, mert lényegesebb változás lesz október 1-én. Ezentul lesznek közönséges és sürgős nyomtatványok. A nyomtatvány portója 10 gram sulyig 2 fillér. Azonban a 2 fillérral portózott nyomtatványok csak kártya (egyszerű vagy összehajtott) alakúak lehetnek boríték nélkül, magára a küldeményre irt czimíráttal. Ily nyomtatványokon — a feladó nevének kívül, kézírásos bejegyzések vagy szövegváltoztatások nincsenek megengedve. Minden más nyomtatvány díja 50 gr.-ként 3 fill. Ausztriába, Boszniába, Németországba szintén ugyanannyi. A nem „sürgős” nyomtatványokat naponta legfeljebb egyszer és csak személy- vagy tehervonatokkal küldik tovább. Ezt a rendeltetési helyen naponta csak egyszer és csak köznapokon kézbesítik. A nyomtatvány legmagasabb sulya 2000 gr. — A sürgős nyomtatványokat úgy kezelik, mint a közönséges leveleket, azonban csak akkor, ha darabonként 2 f. pótdíj külön e célra szolgáló „sürgős” frankójegygyel lerovatik.

Az ajánlva küldött küldemények ajánlási díja 25 fillér.

Árucinták portója 50 gr.-ként 5 f., Ausztriába, Boszniába és Németországba ugyancsak szintén ennyi, de legalább 10 fillér.

Pénzleveleket ezentul „nyitva” nem lehet feladni s csak bérmentesítve veszik fel. A díj annyi mint az ajánlott levél (tehát 15 f., hozzá 25 f. ajánlási díj = 40 f.) és minden 300 K. érték és ennek töredéke után 10 f. — Legkisebb díj azonban 60 fillér.

Figyelembe veendő, hogy a belföldi torgalomban a kézbesítési és értékesítési díjat már a feladáskor kell (frankójegygyel) leróni. Ahol a posta házhoz kézbesíti a levelet, úgy az előbbi díjakon felül az ily helyeken 1000 kor. értékűként 10 f. kézbesítési díjat kell már a feladáskor fizetni. Ahol nincs házhoz kézbesítés, ott 5 f. fizetendő a feladásnál. (A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara területén postautalványo-kifizetők: Eger, Gyöngyös, Hatvan, Miskolc, Rimaszombat, Rozsnyó). Ausztriába, Boszniába és Németországba szóló értékű levél díja, mint a belföldön, de értesítési és kézbesítési díjat nem kell fizetni.

Csomagok, értéknilyvánítás nélkül, a belföld-

dön 5 kg. sulyig ezentul 70 f., 5 kg. felül 10 kg. ig 150, 15 kg. ig 250, 25 kg. ig 350 fillér. A postai csomagok sulya ezentul darabonként a 20 kilogrammot nem haladhatja meg. Ezenkívül mindjárt a feladásnál kell olyan helyeken, hol a csomagot házhoz kézbesítik, 20 f., Budapestre szóló küldeményeknél 25 fillér kézbesítési díjat fizetni. (A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara területén házhoz kézbesítik ez idő szerint a csomagokat: Eger, Gyöngyös, Miskolc.) Más helyekre szóló csomagok után a feladásnál 5 f. értesítési díj szedetik. — Csomagok, melyek értéknilyvánítással adatnak fel, az említett díjakon felül minden 300 K. vagy ennek töredéke után 10 f. értékű díj jár. Csomagok díja Ausztriába és Boszniába 5 kgr. sulyig 80 f. 10 kgr.-ig 200, 15 kgr.-ig 300, 20 kgr.-ig 400 fillér. A Német birodalomba bárhova 5 kgr. sulyig egy korona, e sulyhatáron túl távolság szerint váltakozó díjtételek.

Utánvételes küldemények. Az utánvételi jutalék és beszédési illeték megszűnik ugyan, de a megállapított díjakon felül (belföldön, Ausztriába, Boszniába, Németországba) 10 fillér előmutatási díj jár, a melyet feladáskor frankójegygyel kell leróni. A beszédett utánvételi összegből a kézbesítő hivatal levonja az utalványozási díjat, belföldön a házhoz kézbesítési díjat, az utalványürlapért járó 2 fillért, a maradványt pedig postautalvánnyal (utánvételi lappal) küldi meg a feladónak. A csomagok utánvételi lapjának összeghasábjait (nagyobb czégekét kivéve) ezentul az utánvételt beszedő hivatal tölti ki.

Postautalványok. A postautalványok díját is felemelték. Október 1-től a díj belföldön tíz koronáig 15., ezen alapdíjon felül még minden megkezdett ötven korona után 5 f. értékű díj jár. Ahol házhoz kézbesítenek, ott kifizetési díj feleiben tíz koronáig 5, ezentul 10 f. kézbesítési díjat kell fizetni, még pedig már a feladáskor postai értékjegyekben. Távirati utalványok után nem szednek kézbesítési díjat. Ausztriába, Boszniába szóló postautalvány díja 15 f. alapdíj és ezenfelül 50 koronánként 5 f. értékű díj. Németországba szólók után 50 koronánként 25 f. Kézbesítési díj nincs.

Postai megbizások. Egy postai megbizással belföldön, Ausztriába, Boszniába ezentul csak egy követelési okmányon alapuló követelés szedhető. A megbizást tartalmazó ajánlott levélért járó díjon felül 10 f. előmutatási díj fizetendő és pedig már a feladásnál frankójegygyekkel. Ugyancsak meg kell fizetni a házhoz kézbesítő postahivataloknál a kézbesítési díjat, mint a postautalványokért. Ujítás itt, hogy husz koronáig terjedő, nem okmányon alapuló követelésre, külön e célra postai megbizási lapok szolgálnak, melynek díja db.-ként 20 fill. E fajta megbizásnál jár még a kézbesítési díj is, mert előbbi, valamint mindkét fajta megbizás után az utalványürlapért 2 f. levonandó a beszédett összegből.

Térvény, reklamációk díja bel- és külföldi viszonylatban ezentul 25 fillér.

Gömör az erdélyi menekültekért.

Értesülésünk szerint 302 erdélyi menekült van Gömörben, akiknek nagy része a rimamurányi és az állami bányákban és gyárakban nyert alkalmazást.

A menekültek szám szerint így oszlanak meg:

Putnok 5, Szuhafő 2, Pelsőcz 7, Gócs 1, Lucska 3, Ratkó 2, Szirkvashegy 101, Turcsok 3, Gerlicze 5, Rónapatak 4, Tornalja 12, Hísnóvíz 6, Rimakokova 4, Forgácsfalva 3, Nyustya 8, Likér 22, Rozsnyó 45, Nagyrőcze 2, Rimaszombat 41, Dobsina 21, Jolsva 5.

A menekültek ügyeit a vármegyében a főispántól nyert megbizás folytán dr. Söldos Béla vármegyei másodfőjegyző végzi, akinek lelkes egyénisége és tapintatos eljárása e téren is kiváló érvényesülésre fog találni.

E héten a következő adományok érkeztek a központi segélybizottsághoz: Singer Rezső rimaszombati főrabbi útján: Tornaljai izr. hitközség 415 38, klenóczi izr. fiókhitközség 124, nyustyai izr. fiókhitközség 64 78, Lusztig Farkas Osgyán 10, Lusztig József Osgyán 4, Kardos Béla főhadnagy 10, rimakokovai izr. hitközség 67 korona.

A „Gömör-Kishont“ utján: özv. Lévai Istváné 20, Kercsik László 5, Zsóri Jánosné Balogtamási 20 korona.

Várady Klári, Várady Sári és Török Lenke gyűjtése Feleden 175⁰⁰6, dr. Nadas Sándor Ragály 100, Dessewffy Paula 4, Rábely Károly 10 korona.

Tekintettel azon körülményre, hogy a menekültek száma a vármegyében egyre nő s hogy a társadalmi segélyezés tekintélyes pénzüsségeket emészt fel, a jószívű közönség szíves figyelmét vármegyénk ezen nemes akciójára ez uton is felhívjuk.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük la punk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. — Fél évre 5 korona.

Jegyzőknek, tanítóknak és községeknek

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Hirek és vegyesek.

Forgácsok.

megtörtént kis esetek krónikája következik.

*

Kaptam és adom a következő levelet:

„Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

4 hétig könyörögtem egy molnárnak, hogy örölje meg 2 mázsa buzámát, mert nincs kenyere a gyerekeimnek.

Hiába könyörögtem, utoljára is azt mondta, hogy rágham meg a buzámát. Már nem tudtam mit csinálni, végre kigondoltam, hogy egy kérvényt terjesztek a molnárhoz, amit meg is tettem.

A kérvény így szólt:

Nagyságos Molnár mester ur!

Jóságos uram!

Alólirott azon mélyeséges, legalázatosabb tisztelettel járulok jóságos orczái elé, hogy méltóztassék a 2 métermázsa buzámát mielőbb megörölni, mert szükségem van rá. Ismerve a nagyságos molnár mester ur kegyes jóindulatát, tudatában vagyok annak, hogy ezt megméltóztatik nekem tenni.

Fogadja Nagyságod előre is köszönetemet és maradok a nagyságos asszony kezeit csókolva legalázatosabb szolgálója:

Sz. J.

És erre a kérvényre elküldött a buzámért és hamar meg is örölte.

Ajánlom tehát mindazoknak, akik buzájokat nem tudják megöröltetni, egy ilyen kérvényt szerkesszenek és küldjék el az illető molnárnak.

Megjegyzem, hogy egy 5 koronás okmánybélyeget le ne felejtssenek róla és hogy kizárólag miniszteri papírra írják és lehetőleg sajátkezüleg adják át, mert másképp nem lesz foganatja.

*

Egy gyönyörű, festő esetjére kínálkozó témát láttam a minap este 7 óra felé az Erzsébet-téren s ha tudnék festeni, nem is haboznék, de nekiülve megfesteném a vásznat és az őszi tárlaton már ott diszelegne a kép, melynek ez lenne a címe: „*Tehenek a korzón.*“

Igen. Tehenek sétálnak végig az Erzsébet-tér sétányának szánt részén s oly tanulékony tehenek, hogy a korzói szokásokat elsajátítva, kényelmes léptekben róják az utat, sőt kaczer pillantásokat is vetnek a városháza felé, hátha észreveszik őket!... *Glin.*

Asszonyfejeket

rajzolok az itatópapirosomra, ha unatkozom.

Mostanában teli van asszonyfejjel az itatóm és bár sohasem voltam piktortalentum, egész sikerült női fejek néznek felém.

Huzok egy nagy görbét, két oldalt két kis görbét: ez a frizura. A két kis görbe végét tojásdad alakban összekötöm, az áll hegyes lesz

és fölé rajzolok egy kissé nyílt asszonyszáját, a fölé egy pisze női orrot s a két szemet erősen beszemöldöközöm.

És ha nincs semmi dolgom, kikeresek egy türes sarkot az itatósomon és belerajzolom az én misztikus asszonyfejeimet.

Néha — ha olyan a hangulat — megelevenednek ezek a fejek, elhúzódnak öntudatos szabályossággal a szájuk és mosolyt látok az itatóson, néha az én szaladó fantáziám úgy véli, hogy a nagy haj alatt megcsillannak a szemek és öntudatos okossággal és raffinériával belevillámlanak a borongó levegőbe.

Néha úgy érzem, megnőnek ezek a fejek, kibomlik a nagysátoru frizura, leomlik a puha haj, az egyik szőke, mint a piruló barack, a másik barna, mint a fölászott föld, a harmadik fekete, mint az éjjel.

Azután ha megsimogat a józanság, a hideg észretérés, nem sírok azon, hogy a vonalak csak vonalak s azokba életet csak egy betegesen nyargalászó fantázia önt.

Más ember pedig sirna az ő huszonnégyesztendős életében azon, hogy csak a piszkos itatópapír vonalas asszonyfejei néznek csábítóan rá, csak a magarajzolta szemekben csillan mosoly az ő számára.

Más ember összetépné a hideg józanság órájában a piszkos itatót és mást teritene ki és megparancsolná az akarátának, hogy többé ne engedje asszonyfejeket rajzolni a kezét...

En nem sírok és nem bántom az itatóst.

Beletemetkezem a vonalas asszonyfejek tűnkelegébe és ha megsalódok és észbekapok, még mindig jobb és még mindig elviselhetőbb a kiábrándulás, mintha az életben csalódtam volna...

1912. aug. 13.

Glin.

(Gál István „Régi akkordok“ című gyűjteményéből.)

Zsidó ünnepek. Izraelita polgártársaink újév ünnepe szept. 28—29-én volt, s miután az ittlévő katonák és menekültek családjai befogadására a templom kicsiny, két helyen is pót imaházat kellett berendezni. — A nagy templomban Singer Rezső főrabbi csütörtökön — ünnep első napján — szép magyar beszédet intézett az ájtatos hívőkhöz, s miután Szűszmann katonai szolgálatot teljesít, Stieber Izrael gyönyörű baritonhangú kántor énekelt az ünnepen. Az üzletek — természetesen — zárva voltak.

Személyi hírek. *Kubinyi* Géza főispán az elmúlt hét csütörtök és péntekjén Rimaszombatban töltötte. A jövő héten csak a hét köze pén tér székvárosába vissza.

Lukács Géza alispán az elmúlt héten pár napot a Garamon töltött, ahol hivatalos teendőit intézte el s közben a Coburg hercegi vadászterületen vadászott. A vadászat eredménye egy nyolczas és egy tizes szarvasbika volt.

Vigh Bertalan kir. tan., a belügyminiszteri segédhivatal igazgatója szeptember 27-én beteg fivére látogatására városunkba érkezett s 29-én Budapestre visszautazott.

Magas kitüntetés. A vármegyénkben több ízben járt s széles körökben ismert kiváló egyházi notabilitást: dr. *Takács* Menyhért jászóvári prépost prelátust a király a Szent István-rend középkeresztjével tüntette ki.

Kinevezés. Fischer Colbrie Ágoston dr. kassai megyés püspök, mint a kiskorúak kassai felügyelő hatóságának elnöke, *Dittel* István rozsnói apátkanonok-plebánost ugyanezen hatóság tagjává nevezte ki.

Vaskoronarend egy gömöri huszárszázadosnak. A király az ellenséggel szemben kiválóan vitéz és eredményes magatartása elismerésül a vaskorona-rend 3. osztályát díjmentesen adományozta a hadiékítmény-nyel hanvai *Hanvay* László 9-ik huszárezred-léli századosnak. A nagy érdemet és kiválóan vitézi tetteket szokta honorálni a vaskoronarend s mi büszkén adunk hírt arról, hogy egy gömöri földbirtokos mellét díszíti ez az imponáló kitüntetés.

Orvosi tanfolyam címmel múlt héten megírtuk, hogy orvosaink közül kik vettek részt a venereás betegségek elleni védekezés tárgyában tartott kurzuson. A névsorból tévedésből kimaradt dr. *Urszinyi* Gyula putnoki járási tisztii orvos neve, mit most pótolunk.

A dr. Löcherer Tamás alapítványára. Az elmúlt héten ezen kegyeletesen szép cél javára a következő adományok érkeztek az alispán hivatalához: a ratkói főszolgabíró gyűjtése 25 korona, a feledi főszolgabíró gyűjtése 30 korona, a rozsnói főszolgabíró gyűjtése 186 kor. 44 fillér.

Eljegyzés. Runyai *Soldos* Kálmán az elmúlt hetekben jegyet váltott *Basilidesz* Katóval, néhai *Basilidesz* Gusztáv kir. tanácsos, jolsvai polgármester leányával.

Lehoczky Márton rimaszombati kir. ügyész a város társadalmának közbecsülésben álló tagja, értékes munkatársunk e hó 1-én tartja eljegyzését korán elhunyt neje testvérével: *Básthly* Arankával, *Básthly* Dezső nyug. községi jegyző kedves leányával.

Katonai szemle. Az itt állomásozó 80. gyalogezrednél múlt hó 25-én *Albrecht* vezérőrnagy s 27-én *Hartwich* altábornagy kassai katonai parancsnok tartott szemlét.

Szabadságon. Dr. *Sigmund* József tart. főorvos, közkórházi osztályvezető műtőorvos m. hó 28-án 14 napi szabadságra hazaérkezett Besztercebányáról. — Dr. *Deutsch* Miksa tart. főorvos fogorvos szintén e héten érkezett haza Budapestről szabadságra. — *Singer* Arthur hadnagy — az itteni főrabbi fivére — ki a háboru kitörése óta az északi harcztéren a Pappdandárnál tesz szolgálatot, s vitéz magatartásáért két ezüst és egy bronz vitézségi éremmel lett kitüntetve, 14 napi szabadságra hazaérkezett. — Ugyancsak szabadságra jött haza a harcztérről dr. *Haas* Andor ügyvéd, tart. hadapródőrmester is.

A harcztérre! Az 5. cs. és kir. gyalogezrednél szolgálatot tett: *Knapp* Gusztáv kapitány — *Lukács* Margitka vőlegénye — múlt héten, mint a híres *Molinár*-bakák menetzászlóaljának parancsnoka, a harcztérre ment. Ugyancsak múlt héten ment a harcztérre *Szontagh* Zoltán cs. és kir. kamarás feledi főszolgabíró is.

Török kitüntetés. *Ruszkay* Gyula honvédőrnagy, hadbiztos, aki a galicziai frontunkon a vitéz török csapatokkal együtt küzd, az orosz ellenséggel szemben szeptember hó 19-én kiválóan vitéz magatartása elismerésül a török vasfélholdot kapta.

Kitüntetés. *Gaál* Emil helybeli Vöröskereszt-kórházi gondnok, társas életünk széles körben kedvelt tagjának két derék fiáról emlékezünk meg, kik közül *Andor* mint egészségügyi zászlós a háboru kitörése óta az északi harcztéren mint orvos helyettes önállóan működik, ki lett tüntetve az arany érdemkeresztrel s a Vöröskereszt II. oszt. jelvényével, most pedig július 30-áról kelezve *Kosak* altábornagy az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért a csapatparancsnokság dicséret elismerését fejezte ki a derék orvosjelölt előtt, kinek testvére: *Gaál* Iván szintén a tüzérségnél tesz szolgálatot, 4 hónapot töltött a harcztéren s kiténő minősítéssel küldetett a mödlingi műszaki katonai tisztii akadémiára s most október hó 1-én zászlóssá lett előléptetve.

Kitüntetett gömöriek. A cs. és kir. 5-ik utászpótzászlóalj parancsnoksága közli a vármegyénk főispánjával azok névsorát, akik a háboruban szerzett érdemeik miatt a háboru kezdete óta kitüntetésben részesültek. E szerint az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül német hadiérmet kapott *Baffi* János krasznahorkaváraljai illetőségű őrzvezető, a 2-ik oszt. ezüst vitézségi érmet kapta *Bosetta* Ferencz helpai illetőségű utász, a bronz vitézségi érmet kapta *Krajecz* János kövii illetőségű utász és *Lux* János betleri illetőségű őrzvezető.

Katonai kitüntetések. A múlt heti kivatalos lap közlése szerint hadiékítményes 3. oszt. vaskoronarenddel lett kitüntetve az ellenség előtt tanusított kiválóan vitéz magatartásáért az ellenség előtt elesett *Vannay* Kornél 16. honv. gy. ezredbeli százados.

Signum laudist kaptak: *Köröm* László 16. honv. gy. ezredbeli százados és *Fabriczy* Béla 16. honv. gy. ezredbeli főhadnagy.

Ezüst signum laudist kaptak: egerfarmosi *Kando* Tibor 25. gy. ezredbeli nyug. százados és *Spindler* Henrik 16. honv. gy. ezredbeli hadnagy.

Koronás ezüst érdemkeresztlettel lettek kitüntetve a háboruban teljesített kitünő szolgálataiért: *Csermák* András és *Tuba* Ambrus 16. honv. gy. ezredbeli nyilvántartó őrmesterek.

Koronás vas érdemkeresztletet kaptak: *Nagy-ratkó* András és *Szoyka* Albert 16. honv. gy. ezredbeli nyilvántartó őrmesterek.

A katonai érdemkeresztlet hadiékítményes 3. osztályával lett kitüntetve vitézségeért *Stimako vic* Zvoimir 25. gyalogezredbeli főhadnagy.

Koronás arany érdemkeresztletet kapott a vitézségi érem szalagján az ellenséggel szemben kitünő szolgálataiért *Patzelt* Ármán 80. gyalogezredbeli népfőlkelő hadnagy számvivő.

Legfelsőbb dicséret elismerésben részesültek vitéz magatartásukért: *Kondor* Miklós 11. honvédgyalozredhez beosztott 16., *Pogány* Ferencz és *Holtsch* Béla 16. honvédgyalozredbeli tart. hadnagyk.

Ezüst érdemkeresztletet kapott a vitézségi érem szalagján az ellenséggel szemben különösen kötelességű szolgálatai elismeréséül *Lyznik* János 80. gyalogezredbeli őrzető.

Közigazgatási bizottság. A vármegyei közigazgatási bizottság e hó 2-án, hétfőn d. e. 10 órakor tartja rendes havi ülését.

Egyházfelügyelői beiktatás. Szeptember hó 24-én, vasárnap kedves ünnepe volt a cserencsényi ág. hitv. evangélikus egyháznak. Ezen a napon iktatta ugyanis ünnepélyesen hivatalába *Fényes* Sándor újonnan megválasztott felügyelőjét az egyháznak, az egyházmegyei elnökség: csetneki *Gyürky* Pál főesperes és *Medveczky* Sándor egyházmegyei felügyelő. — A beiktatási ünnepélyen az elnökséggel együtt megjelentek: *Madarász* Pál esperességi számvevőszéki elnök, dr. *Institórisz* Endre esperességi ügyész és *Loysch* Ödön főgimnáziumi igazgató. — Az egyházfelügyelőt az egyház részéről *Farkas* József rimaróhi lelkész üdvözölte, a szép beszédre *Fényes* Sándor meghatottan válaszolt. — A beiktató ünnepélyt egyházi közgyűlés követte, amelyen a hívek egyhangulag elhatározták, hogy a megüresedett lelkészi állásra *Farkas* József rimaróhi lelkészt hívják meg. Az ünnepségek befejezése után a vendégeket özv. *Krman* Jánosné, volt cserencsényi lelkésznő látta szívesen barátságos villás reggelire.

Czimadományozás. A király *Krompecher* Szilárd m. kir. állategészségügyi felügyelőnek, — akinek ellenőrzése alá vármegyénk is tartozik — az állategészségügyi felügyelői címet adományozta.

Hir hadifogságból. *Kerekes* Tibor hadapród-jelölt. — *Kerekes* Dezső főgimnáziumi tanár fia, aki az orosz ofenzíva júliusi küzdelmei folyamán sebesülten fogságba esett, egy orosz kórházból értesítette hozzátartozóit, hogy sebe gyógyulóban van és jó ellátásban és ápolásban részesül.

Elhalasztott bevonulás. A honvédelmi miniszter, tekintettel az őszi munkálatokra, az 1866—1871. évfolyambeli népfőlkélok bevonulását október hó 2-áról elhalasztotta. A bevonulás időpontját később fogja megállapítani.

Igazságügyi kinevezések. A Rozsnyón széles körökben ismert *Horkai* Ferencz miskolci törvényszéki jegyző a szobránczi járásbírószághoz albiróvá neveztetett ki s a szintén ott működött *Aranyossy* Béla balassagyarmati kir. törvényszéki bíró a balassagyarmati járásbírószághoz helyeztetett át. Dr. *Zeman* László, nálunk működött győri kir. járásbírószághoz az ottani kir. törvényszékhez lett áthelyezve. *Török* Gyula salgótarjáni ügyvédi irnokot az igazságügyminiszter az itteni kir. járásbírószághoz végrehajtóvá nevezte ki.

Hősi halál. Dr. *Ursinyi* Gyula putnoki járási tisztiorvos derék fia: Gyula, főgimnáziumunk volt jeles növendéke — mint értesülünk — a bukovinai harcstéren szívvelhűdést kapott s hirtelen meghalt. A mélyen süjtött szülők iránt széles körben igaz részvét nyilvánul.

Esküdtszéki főtárgyalás. A helybeli kir. törvényszéknél mint esküdtbírósnál holnap, hétfőn kezdik meg *Cseh* István kir. táblabíró, esküdtbírószághoz helyettes elnök vezetésével a szándékos emberöléssel vádolt *Bettler* Géza felelő járásbírószághoz irnok ügyében az esküdtszéki főtárgyalást. — A vádhatóságot *Lehoczky* Márton kir. ügyész képviseli, védő: dr. *Weinberger* Rezső ügyvéd.

Megnyitási ünnep. Holnap, hétfőn d. e. 9 órakor lesz a rimaszombati egy. prot. főgimnázium ünnepies megnyitása, utána pedig az órarendet fogják tudatni a tanulókkal. Másnap, kedden megkezdődik a rendes tanítás. — Ugyancsak hétfőn, 2-án nyílik meg a helybeli állami polgári leányiskola is.

Búcsúzás. E czímmel az „Eperjes“ legutóbbi számában olvassuk: „Közöltük, hogy a m. kir. vallás- és közokt. miniszterium *Róza* György kir. tanf. iskolafelügyelőt a gömör- és kishontmegyei tanfelügyelőséghez helyezte át. Ebből az alkalomból megható búcsulevelet intézett szűkebb kerületének tanítóságához, amely szerint a négy évi tapasztalata arról győzte meg, hogy annak a kerületnek tanítósága hazafias, becsületes munkát végez s biztos záloga a jövőnd szebb, boldogabb idejének. Az iskolaszéki elnököktől pedig a következő szavakkal búcsúzik: „A jótisztelendő papságnak s mindazoknak, kik iskolai ténykedéseimben támogattak, segítségemre voltak — hálás köszönetet mondok. Megismétlem bemutatomban kifejezett meggyőződésemet, hogy népünk boldogulásának szilárd épületét csak akkor fogjuk felépíthetni, a hazafiságnak csak akkor vetünk ágyat minden szivben, ha a művelt tényezők összefogva azt a Krisztusi tant valóban követik is: „Szeressétek egymást!“ Őszinte örömmel vesszük, hogy nagyobb részben egyházmegyénk tanítóságának szóló elismerő szavait a velük közvetlenül való érintkezés váltotta ki. Részünkről kívánjuk, hogy új kerületében is találja fel a közös megbecsülést, szeretetet munkatársai részéről.“

Az Érdekes Újság közkedvelt képes hetilap e heti czimképén, mely a bolgár királyt a losonci templom bejáratánál *Valihora* János apát plébánossal együtt ábrázolja, ismerős arczot is látunk a *Horváth* Gyula volt itteni káplán képében.

Tanügyi áthelyezések. A vallás- és közoktatási miniszter *Böloni* Margit szentesi áll. polgári iskolai rendes tanítónőt jelenlegi minőségében a putnoki állami polgári iskolához, *Gilde* József sarkadi áll. polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségében ugyancsak Putnokra áthelyezte s utóbbit az igazgatói teendőkkel is megbízta.

Hősi halált halt gömöri ügyvédek. Az országos ügyvédszövetség közli, hogy 8605 magyar ügyvéd közül bevonult 4180 s hősi halált halt 84. A miskolci ügyvédi kamara tagjai közül elesetek: dr. Nagy Imre, dr. Kővér Béla, dr. Brambring Imre és dr. Pasteiner Endre ügyvédek.

Öngyilkosságok. Klenócson *Antal* Jánosné szül. Osztricza Juli 64 éves asszony, ki régóta beteges, folyó hó 21-én borotvával nyakát elvágta és 24-én meghalt. — Nyustyan pedig 30-ára virradó éjjel egy 65 éves ember felakasztotta magát és meghalt. — Állítólag nem bírta már bevárni a háboru végét s ezért vetett véget életének.

Gondnoksági ülés. A helybeli állami polgári leányiskola gondnoksága szeptember hó 28-án dr. *Lichtschein* Adolf kir. tan., h. elnök vezetésével ülést tartott, melyen *Kárpáti* Sándorné igazgató-gondnok előterjesztette a tárgyalandó ügyeket. *Jurasko* Jakab műszaki főtanácsos bejelentette, hogy id. *Rábely* Miklóssal együtt az 1915—16. évi zárszámadást és az 1916—17. tanévre vonatkozó költségelőirányzatot megvizsgálták, azokat teljesen rendben, szabályszerűen összeállítva találták. — Bejelentette az igazgató, hogy a tandíjakkól mult tanévben a város részére 1422 korona 59 fillér, az államkincstár részére 210 korona 21 fillér megtakarítást ért el. — A gondnokság a költségelőirányzatot és a számadást jóváhagyólag tudomásul vette és ezzel az ülés véget ért.

Téli időszámítás. A mult héten megszünt a nyári időszámítás, amikor az órák egy órával többet mutattak a valódi időnél. A mai nappal azonban ismét visszatérünk már a rendes időszámításra; éjjelután a vasuti és hivatalos órákat visszatolták egy órával és az őszi, téli időszakban, mikor a nap későbbben kel, minden visszatér a rendes kerekvágásba. Most már nyugodtan nyújtózhatnak ágyaikban a jó alvók, nem fogja őket a korábban járó óra hamarabb kiugratni ágyaikkól. Szóval közeledik a tél, többet alhatunk.

Fiatalkorú tárgyalás. A nagyrőczei kir. járásbírósnál szeptember 27-én fiatalkorú bűnösök tárgyalása volt, melyen *Fodor* Zoltán, a fiatalkorúak bírája és dr. *Mészáros* István kir. főügyész helyettes vett részt.

A Szent-György-Czéh aukciói. Az őszi fővárosi szezon élénkségében élénk programmal áll elő a Szent-György-Czéh magyar amatőrök és gyűjtők egyesülete, melynek Rimaszombatan is sok tagja van s amely a tavaszon sikerült képkiallítást rendezett nálunk. A gyűjtés különféle terepnumait sorra veszi az egyesület s külön aukciókat rendez minden egyes ágazat részére. A legelső aukció a napokban nyílt meg s az a régi divatképeket, különösen a kedves Biedermayer-kort ábrázoló képeket gyűjtötte össze s ezt rövidesen követi az angol butorok aukció-kiállítása. Az aukción a rimaszombati tagok közül is részt vesznek egyesek s tudunkkal tárgyalás folyik az egyesület vezetőségével egy Rimaszombatan, a tél folyamán rendezendő művészeti képkiallítás tervét illetőleg, amely kiállítás méltó folytatása lehet a tavasszal megkezdett munkának s helyes uton való haladás azon czélok érdekében, amelyek a létesítendő Tompa-Kultúr-társaság művészeti szakválasztmánya lesz hivatva megvalósítani.

„Lányok staniolt adjatok“. *Lukács* Margitka kezdeményezésére megindult s igen szép eredménnyel járó gyűjtéshez e héten a következők járultak hozzá: *Friedl* Sári Putnok (a „Gömör Kishont“ utján) 100 gramm, *Vathay* Sárika Kövi 250 gramm.

Élelmiszerek helyi maximálása. Rozsnyó város mult pénteken tartott közgyűlésen elhatározták, hogy feliratot intézzenek az iránt, hogy a város polgármestere az élelmiszerek árának helyi maximálására jogosíttassék fel. Az ez irányban tett indítványt indokolja az, hogy egyes termelők a tej árát 40 fillérről 60 fillérré akarják emelni, ami az idei kitünő szénatermés mellett istentelenség volna, miként ezt lapársunk: a „Rozsnyói Híradó“ referációjában írja. És tökéletesen igaz van! A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta s a rendőrkapitány máris kilátásba helyezte az indokolatlan árdrágítással szemben a legszigorubb eljárást és büntetést.

„A Társaság.“ Ferencz Salvátor főherceg arczképével a czimlapon, gazdag tartalommal írásban és képből jelent meg „A Társaság“ e heti új száma. Ujhelyi Nándor elmés novellája. Barabás Atala érdekes czikke a bajorokról. Dobay István szépen illusztrált utitárcaja, a lengyel földről, egy kedves spanyol novella és több apró aktualitás mellett Balla Ignác szép költeménye. Kiss Menyhért és Keblóvszky Lajos versei egészítik ki a lap tartalmát. „A Társaság“ előfizetési ára egész évre 18 kor., félévre 10 kor., negyed évre 5 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Dunapalota.

Kazánfűtői és stabilgőzgépekezői tanfolyamok. A kassai m. kir. állami felső ipariskolában folyó évi október havában tanfolyamok nyílnak meg olyan géptulajdonosok és lakatos-, kovács-, rézműiparosok részére, akik a stabil gőzkazánok, illetve stabil gőzgépek kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati szakképzettséget óhajtják megszerezni. A kazánfűtői tanfolyam október 1-én, a gőzgépekezői tanfolyam pedig október 15-én kezdődik. — Az érdeklődők forduljanak az ipariskola igazgatóságához Kassára.

Nyugtázás. Vettük s rendeltetési helyére juttattuk a következő jótékony adományokat: az erdélyi menekültek segélyezésére özv. *Lévai* Istvánné 20, *Kercsik* László 5, *Zsóry* Jánosné 20 kor. A vörös kereszt javára *Kercsik* László 5 korona.

Nyugtázás. A „Vörös kereszt“ egyesület céljaira ujabban vettük és hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szives adományokat:

Pénzbeli: Pénztárgedmény aug. hóról kereskedők számláiból 65 kor. 38 fill., *Bornai* János (Bugyikfala) 200 korona.

Természetben: özv. *Foglár* Balázné (Almágy) egy csirke, *Murányi* Józsefné (Rimaszécs) két csirke, *Szabó* László (Várgede) 5 drb lekváros, 5 drb sima kalács, 5 drb czipó.

Az elnökség.

Főpásztori körlevél. Megjelent Balás Lajos rosznyói püspök folyó évi XIV. számú főpásztori körlevele, amelyben lelkes szavakkal buzdítja a papságot és híveit a jóirányu, kath. sajtó pártolására és pünkösdi után a XVIII. vasárnapon ilyen jótékonyzélű gyűlés rendezésére. Szerződési ügyben hozott római határozatot is közöl. A hadbavonult tanítók helyettének a vallás és közoktatási miniszter államsegélyt engedélyez. Közül egy belügyminiszteri határozatot a temetők tulajdonjoga s jellege tárgyában. A lelkészi korpótlékok ügyében bejelentést sűrget. Közli, hogy a Péter Pál napi vörös-kereszt gyűjtés az egyházmegyében 3810 korona 81 fillér eredménnyel járt. Jóirányu könyveket ajánl a híveknek. A szádalmási plébániára október hó 20 ig pályázatot hirdet. — **Helló József** murányhuti h. plébános tb. pápai káplán lett. A plébánosi vizsgát sikeresen letették: **Kárpáti Ödön**, **Danics Lajos**, **Vértesi Gábor** és **Perényi László**. **Ferencz István** karancseszki és **Dezső Béla** ipolygalsai káplánokat kölcsönösen áthelyezte a főpásztor.

Közgazdaság.

Rendeleték.

pótrendeleték, rendeleteket kiegészítő rendeletek, rendeleteket hatályon kívül helyező rendeletek jelennek meg napról napra s az egész közgazdasági életünket hatalmába keríti a mindenható paragrafus.

Talán nincs emberi fej, amely az emlékezet korlátolt birodalmában megtartani és csoportosítani tudja azt a hatalmas rendelet komplexumot, amely a háboru hónapjai alatt megjelent s a rendeletekkel foglalkozó s azt végrehajtó hatóságok idejét alaposan igénybe veszik az új rendeletek áttanulmányozása s azok rendszeres végrehajtása.

Sokan a gazdasági élet bilincseinek tartják ezeket a rendeleteket, sokan a szabad kereskedelem megőrlőit látják a § ok világában, de mindenki átérzi azt, hogy a háboru teremtette abnormis helyzet hozta létre ezt az állapotot, amely megszabja a gazda akaratát, üzleti vágyait, terveit s amely uniformisba öltözteti vagy legalább akarja öltöztetni mindenkinek a mindennapi kenyerét.

A belső rendnek s a gazdasági háborunak eminens kellékei ezek a rendeletek, amelyek sokszor nincsenek hiba nélkül, de amelyek alapjukban véve nagy czélokra és nagy eszméket szolgálnak.

Gömörnek munkás közigazgatása rázkódta nélkül tudja végrehajtani s a mindennapi élet rámaiba beleilleszteni a rendeletek parancszavait s a gömöri közigazgatásnak és vezetőinek erős és kipróbált gyakorlati érzéke le tudja tompítani a rendeletek apró cseprő kellemetlen félszégeit is.

Csikók árverése. Ma, vasárnap délelőtt 10 órakor 118 db harsztéren ellett, választott fél éves csikók kerülnek árverésre Rimaszombatban a vásártéren. Az árverést dr. **Fekete Tibor** főispáni titkár fogja vezetni a főispán megbízása folytán. A csikók kikiáltási ára kivétel nélkül 120 korona. — A csikók jó állapotban vannak, elevenek s gazdáink gondos nevelése mellett vármegyénk lóállományának értékes elemét képezik majd. Megemlítjük mint érdekes adatot, hogy eddig 377 ily csikó árvereztetett el Gömörben s 199 kiselejtezett ló került kiosztásra.

Feloldott vásári tilalom. A földművelésügyi miniszter **Putnok** község heti, havi és október 30 iki országos állatvásárjaira a hasított körmü állatok felhajtását bizonyos óvintézkedések megtétele mellett megengedte.

Drága a káposzta, erről panaszkodik mindenki s 40—50 koronát emlegetnek a káposztának egy métermázsája fejében. Mivel a téli élelmicikknek legelsőbbike a káposzta s mert széles néprétegeknek ez a burgonyával együtt az egyedüli téli eledele, hatósági uton kellene a káposzta beszerzését lehetővé s az árát megfizethetővé tenni.

Rendület a tengeriről. A hivatalos lap pénteki száma közli a kormány rendületét a tengerikészletek felhasználásáról, forgalomba

hozataláról és közszükségleti czélokra való igénybevételéről. A rendület szerint a termelő tengerikészletéből annyit, amennyi saját házi és gazdasági szükségletének megfelel, erre a czélra szabadon felhasználhat. Ennek fedezése után fenmaradó készletfölsőleget rekvirálják, még pedig a maximális árat métermázsánként 6 koronával meghaladó térítés mellett. Ha a termelő készletfeleslegét közfogyasztásra lekötött sertések hizlalására felhasználni kívánja, ugy ebbeli kérelmével az alispánhoz kell fordulnia. Ha nem kívánja, jogában van tengeri feleslegét eladni, de csak annak, a ki a tengeri megvételére az arra illetékes hatóságtól vásárlási engedélyt nyert. A ki maga nem termelő, vagy akinek saját házi és gazdasági szükségletét saját termése nem fedezi, az jogosítva van saját házi és gazdasági szükségletére a főszolgabíró (polgármester) által részére kiállított vásárlási igazolvány alapján közvetlenül a termelőtől bármely törvényhatóság területén tengerit vásárolni. Ipari és továbbeladási czélra tengerit a Haditermény Részvénytársaságon kívül másnak vásárolnia nem szabad. Négyenél több sertést csak az alispán engedélyével lehet tovább eladásra hizlalni. A rendületben jelzett 6 koronás rekvirálási prémium a magánháztartások részére sertést hizlalókra nézve nagy nehézségeket jelent, mert a gazdaközönségtől egyik hizlaló sem kívánhatja, hogy métermázsánként 6 koronával károsodjék s így a tengeri vásárlás csakis a Haditermény részére lesz lehetséges. Annál szívesebben olvassuk azonban a rendületnek azt a részét, mely a sertéseket bizonyos körülmények között a közfogyasztásra leköti.

Gyűjtsük a vadgesztenyét. A jelen nagy és nehéz idők jelzava: Összes erőinket egyesíteni, hogy ellenségeinket győztesen legyűrjük. A világháboru sok értéket lerombolt, viszont számos oly dolgot hoz érvényre, melyet békében alig vettünk figyelembe. A vadgesztenye, mely békében legfeljebb gyermekek játékul szolgált, most már fontosabb czélokra is értékesíthető. Ennélfogva valamennyi helybeli tanintézethez, tanítóhoz és tanulóhoz s a közig. hatóságokhoz azt az igen sürgős kérést intézte a főispán, hogy lehetőleg azonnal kezdjék meg a vadgesztenye gyűjtését. A gyűjtött vadgesztenyét a főgyűjtőhely: (Budapest, V., Mária Valéria u. 14.) veszi át s minden használható kilogramm vadgesztenyéért 6 fillért fizet. A gesztenye most érik, a fáról leperreg és könnyen elkallódik, holott nagy súlylyal bír, hogy minden egyes darab behozassék.

Erdélyrészi moratorium. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara figyelmezteti a kerületben lévő kereskedőket és iparosokat, akik az erdélyrészi néhány vármegyében lakó közönséggel (Alsófehér, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Huzvad, Kisküküllő, Krassó-Szörény, Marostorda, Nagyküküllő, Szeben, Udvarhegy vármegyék) üzleti összeköttetésben állanak, hogy a pénztartozások tekintetében moratorium engedélyeztetett. Részletes felvilágosítás nyerhető a miskolci Keresk. és Iparkamaránál.

Szállítás a hadsereg részére. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy a cs. és kir. hadügyminiszterium október havában a következő cikkeknek szerzi be: különböző tisztai és legénységi előírással jelvények, szallagok, paszományok, kenyérzsákok, tábori tisztikonyhák, megkülönböztető csillagok, tábori kulacsok nemeztokkal, ivóedények, tisztai kofferek. **Ajánlatok október 2 ig** nyújtandók be a hadügyminiszterium XIII. ügyosztályához (Bécs.) Részletes feltételek megteudhatók a Kereskedelmi és Iparkamaránál.

Októberi vásári naptár.

Október	3 án	országos vásár	Sajógömörön.
"	6 án	"	Rimkokován.
"	9 én	"	Garamszécsen.
"	11 én	havi	Rimaszombatban
"	12 én	országos vásár	Murányalján.
"	14 én	"	Tornalján.
"	20 án	"	Rimaszombatban
"	23 án	"	Csetneken.
"	26 án	"	Nándorvölgyön.
"	26 án	"	Klenócson.
"	30 án	"	Putnokon.
"	30 án	"	Osgyánban.
"	31 én	"	Rozsnyón.

A szesztermelés lefoglalása. A hivatalos lap csütörtöki száma a pénzügyminiszter rendületét közli, amelylyel kimondja, hogy október 1-től kezdve a termelendő szeszmenyi-ség 40 százalékát közszükségleti czélokra lefoglalja. Ennek folytán a szeszfőzde vállalatok az elvállalt szállítási kötelezettségnek csak 60 százalékát kötelesek teljesíteni.

Hirdetmény.

Pósa Istvánnál Bátkában bérlet megszüntével **október hó 6-án** délelőtt 9 órakor kezdődő önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek elfognak adadni: **tehenek, üszők, bikák, ökrök, lovak**, mindenféle **gazdasági eszközök, szekerek, vetőgépek, fűkaszaló, járgányos szecskavágó** és **marhamérleg**.

Érdeklődők kéretnek fenti időben a helyszínen megjelenni.

Ajánlkozás.

Egy 26 éves, rokkant katona, volt kereskedő, **raktárnoki** vagy ehez hasonló **állást keres. Czim?** a kiadóhivatalban

Tüzifa eladás.

Alólirott erdőigazgatóság zárt írásbeli ajánlatok útján eladja Jolsva vasuti állomás rakodójára beszállított **130 ürméter hántott tölgydorongfáját.**

Ezen fa becsára 2340 kor. Bánatpénz 240 kor. A britékon ilyenül megjelölt zárt ajánlatok folyó évi október hó 9-ikének esti 6 órájáig nyújtandók be az erdőigazgatóságnál, ahol a versenytárgyalás **október hó 10-én** délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Eladási feltételek az erdőigazgatóságnál betekinthetők, vagy kívánatra megküldetnek.

Kelt Jolsván (Gömör-megye), 1916. szeptember hó 26-án.

Fülöp-Szász-Coburg-Gothai hg. Ő Fensége Erdőigazgatósága.

Tanulónak

egy jobb házból való fiu felvétetik
Róth Géza vaskereskedésében R.-szombat.

Árverés

lesz **október hó 4-én Miskolczon** a Nagy-Avas 371. számú pinczében, amikor is a „Klenóczi Kölesönös Segélyző Szövetkezet” tulajdonát képező dr. Szabó Gyula-féle 1811-es, 1827-es, 1834-es, 1841-es, 1858 as 1863-as 1868-as és 1880-as évjáratu **asszaborok** félliteres üvegekben 50-es csoportokban készpénzfizetés mellett lesznek a legtöbbet ígérőnek eladva.

A borok a vétel napját is beleszámitva 3 nap alatt lesznek elszállítandók.

Dr. Törköly József,

a vb. Klenóczi Kölesönös Segélyző Szövetkezet csödtömegmondnoka.